

Sari Raassina

annimari.laakkonen@gov.fi

Kirjaamo.stm@gov.fi

Hallituksen esitysluonnos

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi potilasturvallisuuden varmistamisesta terveydenhuollon työtaistelun aikana

Hallituksen esityksen tavoitteena on turvata potilasturvallisuus tilanteessa, jossa työtaistelun takia syntynyt henkilökuntavajaus vaarantaa potilaiden hengen tai terveyden. Käytettävissä olevien tietojen perusteella toteutettavissa olevilla järjestelyillä ei pystytä huolehtimaan kattavasti potilaiden hengen tai terveyden turvaamiseksi tarvittavista välttämättömistä hoidoista, jos sairaanhoitopiirit ja sairaala eivät pysty palkkaamaan ammattitaitoista henkilökuntaa kriittisiin tehtäviin. Suojelutyön laajuuden määrittelyssä on ollut erimielisyyksiä ja tilanteet alueilla ovat vaihdelleet ja osassa lakon piirissä olevista sairaanhoitopiireistä on jo nyt jouduttu peruuttamaan tai siirtämään potilaan hengen tai terveyden kannalta oleellisia toimenpiteitä tai hoitoja.

Työntekijöillä ja viranhaltijoilla on perustuslaillinen oikeus yhdistymisvapauteen (13§). Tähän yhdistymisvapauteen kuuluu myös oikeus osallistua lailliseen työtaistelutoimenpiteeseen. Lähtökohdana tulee kuitenkin olla näkemys, että ihmisten henki ja terveys ovat merkittävimmät perusoikeudet, ja tilanteessa, jossa ne ovat välittömästi vaarantumassa, voidaan muista perusoikeuksista poiketa väliaikaisesti, kunnes hengen tai terveyden vakavan vaarantumisen uhka on poistunut.

Tällainen vakava henkeä tai terveyttä uhkaava tilanne on nyt käsillä, koska työtaistelun osapuolten välillä ei ole sopimusta potilaiden hengen tai terveyden turvaamiseksi välttämättömän hoidon järjestämisestä. Perustuslain 7 §:ssä perusoikeutena turvattu oikeus elämään ja laajemmin oikeus terveellisesti turvattuun elämään ainakin niin, ettei kukaan kuole ja kenenkään terveys

peruuttamattomasti ja vakavalla tavalla vaurioitu, on arvona sellainen, jonka turvaamiseksi muut niin ikään perusoikeuksina turvatut arvot tässä tapauksessa väistyvät.

Kuntaliitto kannattaa lakiesitystä ja kantaa erityistä huolta siitä, että nyt käsiteltävä lakiesitys ei mahdollista työntekijän määräämistä esim. ympärivuorokautiseen asumispalveluihin tai laitoshoidon tai vammaispalveluyksiköihin, vaan rajoittuu terveydenhuollon yksiköihin. Huhtikuun 15. päivänä uhkaavat työtaistelutoimet koskevat kuitenkin myös eräitä sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiä, joissa on myös sosiaalihuollon palveluja. Näissä ilmenevä huomattava henkilöstövajaus voi uhata myös asiakasturvallisuutta.

SUOMEN KUNTALIITTO

Sari Raassina

Johtaja - Sote-yksikkö